

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

**І Н С Т Р У К Ц І Я
ОП № 31
з охорони праці
для столяра**

**м. Ірпінь
2026**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ директора Коледжу
від 25.02.2026 р. № 23

**І Н С Т Р У К Ц І Я
ОП № 31
з охорони праці
для столяра**

1. Загальні положення

1.1. Дана інструкція з охорони праці для столяра Відокремленого структурного підрозділу «Ірпінський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» (далі - Коледж) є нормативним документом, що містить обов'язкові для дотримання працівником вимоги з охорони праці при виконанні ним робіт, визначених його функціональними обов'язками на даному робочому місці.

1.2. До роботи столяром допускається особа:

- не молодше 18 років, яка має професійно-технічну освіту відповідного напрямку підготовки та має відповідне посвідчення;
- володіє достатніми теоретичними знаннями і професійними навичками;
- не має протипоказань до роботи за станом здоров'я;
- пройшла попередній і періодичний медичні огляди;
- пройшла вступний та первинний (на робочому місці) інструктаж з питань охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях та ознайомлені з даною інструкцією.

1.3. В процесі роботи столяр проходить:

- повторний інструктаж з питань охорони праці - 1 раз на 3 місяця;
- повторний інструктаж з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях - 1 раз в рік;
- навчання та перевірку знань з питань охорони праці - 1 раз на 3 роки;
- навчання та перевірку знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях - 1 раз на 3 роки.

1.4. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт на робочому місці, території та в приміщеннях Коледжу, де виконує доручену йому роботу.

1.5. Столяр повинен знати:

- правила і вимоги до виконання робіт згідно з технологічним процесом;
- основні породи, властивості та дефекти деревини, способи та правила її оброблення;
- види, призначення, будову та правила експлуатації деревообробних верстатів та контрольно-вимірювальних інструментів;
- правила встановлення різального інструменту;
- припуски та допуски на оброблення деревини;
- норми, методи і прийоми безпечного виконання робіт, а також виконує інші функціональні обов'язки, згідно з посадовою інструкцією в приміщеннях, будинках та на території Коледжу.

1.6. При виконанні робіт на даному робочому місці мають вплив такі шкідливі фактори:

- травмування рухомими частинами виробничого обладнання чи заготовками, що обробляються;
- недостатнє освітлення робочої зони;
- підвищена запиленість повітря робочої зони та підвищений рівень шуму і вібрації на робочому місці;
- враження електричним струмом;
- інші негативні фактори.

1.7. Столяр має право відмовитись від дорученої роботи, не пов'язаної з його прямими обов'язками, якщо створилась небезпечна для його життя ситуація, або для людей, які його оточують і навколишнього середовища.

1.8. Столяр зобов'язаний:

- дотримуватись Правил внутрішнього розпорядку Коледжу;
- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території Коледжу;
- забезпечити безпечну експлуатацію обладнання, правильну технічну експлуатацію та іншого обладнання на дорученій ділянці роботи (профілактичний огляд, технічне обслуговування, поточний ремонт тощо);
- знати і виконувати вимоги нормативних актів, інструкцій з питань охорони праці та цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, правил користування засобами колективного та індивідуального захисту;
- утримувати в чистоті робоче місце, обладнання та дотримуватись правил особистої гігієни;
- бережливо ставитись до устаткування і обладнання, використовувати за призначенням інструменти, устаткування та засоби індивідуального захисту (для перенесення інструменту використовувати спеціальну сумку чи переносний ящик);
- зберігати і приймати їжу у встановлених і обладнаних для цього місцях;
- знати надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків;
- знати місця зберігання аптечки, пожежного інвентарю, внутрішніх пожежних кранів, шляхи евакуації людей, а також номери телефонів для

виклику екстрених аварійних служб пожежної частини (101), поліції (102), швидкої допомоги (103);

- не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту дій у надзвичайних ситуаціях;

- проходити за затвердженими графіками медичні огляди, навчання, інструктажі та перевірку знань з питань охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту дій у надзвичайних ситуаціях;

- негайно повідомляти безпосереднього керівника про ситуації, що загрожують життю і здоров'ю людей, а також пошкодженню майна;

- застосовувати спецодяг та засоби індивідуального захисту, змінювати спецодяг у разі його забруднення;

- виконувати тільки ту роботу, за якою пройдено інструктаж з питань охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях і до якої допущений;

- при виявленні будь-яких несправностей обладнання, повідомити про це керівництво і до усунення неполадок до роботи не приступати;

- забороняється приступати до роботи у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, а також в хворобливому або стомленому стані;

- співпрацювати з керівництвом Коледжу у справі створення безпечних і нешкідливих умов праці, повідомляти про порушення вимог охорони праці, питань пожежної безпеки та цивільного захисту;

- при травмуванні звернутись за медичною допомогою.

1.9. Особи, які порушили вимоги даної інструкції, несуть відповідальність відповідно до вимог чинного законодавства України.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1 Перед початком роботи столяр повинен отримати завдання від безпосереднього керівника про порядок і безпечні прийоми виконання роботи.

2.2. Перевірити стан робочого місця, прибрати непотрібні речі, забезпечити вільний доступ до всіх вузлів та агрегатів верстата, пускових та гальмівних пристроїв.

2.3. Одягнути спецодяг, взуття, головний убір та інші засоби індивідуального захисту.

2.4. Перевірити наявність засобів пожежогасіння;

2.5. Перевірити забезпеченість робочого місця стелажми та іншими меблями для зберігання інструменту, матеріалу і інвентарю.

2.6. Переконавшись в достатній освітленості робочого місця.

2.7. Переконавшись в справності та надійності кріплення:

- різальних інструментів верстата;

- запобіжних упорів (обмежувачів руху, кінцевих вимикачів) та напямної лінійки;

- огорожень і пристрою, який запобігає викиданню заготовок.

2.8. Пересвідчитися в справності електрообладнання, заземлювального, блокувального, пускового та гальмівного пристроїв, а також припливно-втяжної вентиляції і місцевого відсмоктувача пилю.

2.9. Розташувати в зручному для користування положенні інструменти,

пристосування і прилади.

2.10. Про всі несправності електропроводки, обладнання та інвентарю верстатник повинен повідомити керівника або іншого працівника, відповідального за провадження даного виду робіт для їх усунення.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час роботи столяр зобов'язаний:

- утримувати обладнання в технічно-справному стані;
- використовувати безпечні прийоми праці;
- користуватися спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту;
- не допускати на своє робоче місце сторонніх осіб;
- за необхідності правильно застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту;
- відрегулювати рівень освітленості робочого місця;
- вести затверджену у встановленому порядку технічну і оперативну документацію.

3.2. Перед вмиканням верстата він повинен попередити про його пуск оточуючих.

3.3. Після пуску верстата деталь для обробки слід подавати після того, як вал ріжучого інструмента набере повне число обертів.

3.4. Подача деталей для оброблення ріжучим інструментом виконується плавно без поштовхів і ривків.

3.5. У разі затискання деталі при обробці необхідно зупинити верстат і приступити до її вивільнення тільки після повної зупинки робочого валу.

3.6. Стругання деталей довжиною більше 2 м необхідно проводити з використанням допоміжних пристроїв з роликами, встановлених спереду і позаду верстата.

3.7. На верстатах з ручним подаванням матеріалу необхідно застосовувати штовхачі, які забезпечують надійне притискання і спрямування матеріалу в робочу зону та запобігають можливості дотику рук працівника до різального інструмента.

3.8. Слід контролювати, щоб на верстатах із ручним подаванням різальні кромки ножів виступали за притискні «губки» ножових валів і головок не більше ніж на 2 мм.

3.9. Оброблені деталі потрібно складувати на відведені місця або на візки, не захащаючи при цьому робочого місця. Висота штабелів не повинна перевищувати 1,5 м.

3.10. Необхідно своєчасно очищати робоче місце і прохід біля верстата від обрізків і ошурок, а також регулярно очищати від пилу пристрій, який запобігає викиданню заготовок.

3.11. Роботи, під час виконання яких можливе відлітання частинок дерева, необхідно виконувати в окулярах або масках.

3.12. У разі припинення подачі струму, під час заміни робочого інструменту, встановлення та закріплення оброблюваного виробу або його знімання, а також під час ремонту, технічного обслуговування і прибирання верстат, а також ремонтно-технологічне устаткування необхідно вимкнути.

3.13. Ремонтні, монтажні і налагоджувальні роботи мають здійснюватися спеціально підготовленими електротехнічними працівниками.

3.14. Не дозволяється:

- виконувати роботи на несправному верстаті;
- наближати руки до ріжучого інструменту і торкатися частин верстата, що обертаються;
- знімати за один прохід товщину стружки більше 2 міліметрів, а також знімати з верстату обмежувальні пристрої граничної товщини оброблюваних матеріалів;
- виконувати роботу, якщо на верстаті є несправні або зняті огороження та запобіжні пристрої;
- розпилювати матеріал, коротший за 300 мм чи вужчий 30 мм, без застосування спеціальних шаблонів;
- використовувати інструменти і пристосування не за призначенням;
- захаращувати робочі місця, проходи, проїзди деталями, виробами, матеріалами і відходами, а також зберігати на верстаті оброблений матеріал;
- застосовувати покороблені пили, пили із тріщинами на дисках або зубах чи із припеченими під час заточування зубами.

3.15. Під час роботи протягом робочого дня потрібно дотримуватися встановлених перерв у роботі згідно з затвердженими Правилами внутрішнього розпорядку Коледжу.

3.16. Забороняється:

- палити, вживати алкогольні напої та наркотичні речовини, курити в приміщеннях та на території Коледжу;
- працювати при недостатньому освітленні;
- залишати без нагляду електронагрівальні прилади.

3.17. Під час роботи здійснюється постійний контроль за справністю обладнання, інструментів.

3.18. Столяр забезпечує утримання робочого місця під час роботи в порядку і чистоті, стежить за чистотою повітря в приміщенні, не допускає утворення протягів.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи необхідно привести в порядок робоче місце.

4.2. Відключити і знеструмити обладнання.

4.3. Прибрати інструменти і матеріали, що використовувались у виробничому процесі, в призначене для їх зберігання місце.

4.4. Зняти спецодяг, спецвзуття та інші ЗІЗ, очистити їх від пилу, іншого бруду та віднести у спеціально відведене для зберігання місце (шафу). Не зберігати чистий (домашній) та робочий одяг в одній шафі.

4.5. Вимити відкриті частини тіла миючим засобом.

4.6. Упевнитись в протипожежній безпеці приміщення, вимкнути освітлення і закрити кабінет на ключ.

4.7. Повідомити безпосереднє керівництво про виявлені під час роботи неполадки і несправності обладнання та про інші фактори, що впливають на безпеку праці.

4.8. Здійснити інші заходи, передбачені посадовою інструкцією чи іншими нормативними актами.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. негайно припинити роботу, не допускати в небезпечну зону сторонніх осіб.

5.2. Доповісти про те, що сталося, директору Коледжу.

5.3. Якщо є потерпілі, надавати їм домедичну допомогу, при необхідності, викликати швидку медичну допомогу.

5.4. При виявленні пожежі або ознак горіння (задимлення, запаху гарі, підвищення температури тощо) столяр зобов'язаний:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону - **101**, керівництво Коледжу;

- при цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

- прийняти всі можливі заходи щодо сповіщення й евакуації людей з небезпечної зони та схоронності матеріальних цінностей;

- у разі необхідності, знеструмити електрику будинку;

- самостійно приступити до гасіння пожежі тільки у випадку відсутності явної загрози власному життю та наявності можливості покинути небезпечне місце в будь-який момент гасіння пожежі;

- організувати зустріч підрозділів ДСНС та надати їм консультаційну та іншу допомогу в процесі аварії, гасіння пожежі;

- виконувати всі вказівки керівника робіт по ліквідації аварійної ситуації, пожежі, надзвичайної ситуації.